

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/192/2022
Identifikačné číslo spisu: 1316206905
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Brišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1316206905.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. Q., narodeného X. S. XXXX, L., Š. P. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, Nitra, Farská 40, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Bratislava, Kutuzovova 8, o náhradu škody 3.236.995 eur, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-44C/96/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. októbra 2021 sp. zn. 4Co/83/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj ako "súd prvej inštancie") rozsudkom z 10. januára 2018 sp. zn. 44C/96/2016 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáha náhrady škody vo výške 3.236.995 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 29. 03. 2016 do zaplatenia. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobca si uplatnil voči žalovanej náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „ZoZŠ“), ktorá mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“), ako orgánom verejnej moci, ktorý žalobcu vyhodnotil ako úspešného záujemcu vyhláseného výberového konania na prebytočný majetok štátu v jeho správe (Garážový dvor Vajnory), následne s ním uzatvoril kúpnu zmluvu na tento majetok, ktorá bola schválená ministerstvom financií, avšak z dôvodu tvrdeného nesprávneho úradného postupu nebola, ako povinne zverejňovaná zmluva, ministerstvom obrany predložená Úradu vlády Slovenskej republiky na zverejnenie v centrálnom registri zmlúv (napriek tomu, že na dopyt žalobcu mu ministerstvo obrany oznámilo, že k zaslaní zmluvy na zverejnenie došlo). V dôsledku toho zmluva stratila účinnosť a žalobca sa nestal vlastníkom nehnuteľnosti. Ministerstvo obrany po oznámení žalobcovi, že zmluva nenadobudla účinnosť, zrušilo ponukové konanie na predmet kúpnej zmluvy. Škoda v podobe ušlého zisku, ktorá mala žalobcovi vzniknúť v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, predstavovala rozdiel medzi všeobecnou hodnotou nehnuteľnosti tvoriacej predmet kúpnej zmluvy a cenou akceptovanou

ministerstvom obrany v rámci osobitného ponukového konania na prebytočný majetok štátu.

2. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca nepreukázal existenciu nesprávneho úradného postupu ministerstva obrany ako štátneho orgánu pri výkone verejnej moci, a teda ani príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Konštatoval, že ministerstvo obrany vo vzťahu k predmetu ponukového konania vystupovalo ako správca majetku štátu a podstatou správy majetku štátu je súhrn oprávnení a povinností, ktoré má správca k jemu zverenej časti majetku štátu, ktoré predstavujú tzv. právo správy, ktoré je odlišné od vlastníckeho práva štátu, je však s ním nerozlučne spojené. Správca je oprávnený vykonávať vlastnícke právo štátu v medziach zákona (správa majetku štátu je právnou formou výkonu základných oprávnení, tvoriacich obsah vlastníckeho práva štátu, t. j. vec držať, užívať ju a nakladať s ňou). Správca majetku štátu vykonáva správu majetku štátu vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2008 sp. zn. 3MCdo/17/2007). Preto nemožno považovať za nesprávny úradný postup, ak ministerstvo obrany, po uzavretí kúpnej zmluvy so žalobcom, nedalo predmetnú zmluvu na zverejnenie do centrálného registra zmlúv a zrušilo ponukové konanie na predmet kúpy, keďže vystupovalo v pozícii správcu majetku štátu, ktorý plne disponuje a nakladá so zvereným majetkom štátu (zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu ukladá správcovi len povinnosť nakladať so zvereným majetkom hospodárne).

3. Na záver súd prvej inštancie uviedol, že hoci povinná osoba (v danom prípade ministerstvo obrany) mala povinnosť bezodkladne zaslať Úradu vlády Slovenskej republiky kúpnu zmluvu na zverejnenie (§ 5a ods. 7 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o slobode informácií“), účastník kúpnej zmluvy (žalobca) mohol podať návrh na zverejnenie tejto zmluvy v Obchodnom vestníku (§ 5a ods. 10 zákona o slobode informácií) a takýmto spôsobom dosiahnuť jej účinnosť. Ustanovenie § 47a ods. 4 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov) upravuje dôsledky nezverejnenia povinne zverejňovanej zmluvy tak, že ak sa do troch mesiacov od uzavretia zmluvy alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, zmluva nezverejnila, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo. Na právny úkon sa hľadá ako keby od počiatku nevznikol a táto skutočnosť je potom znakom skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia (§ 458 Občianskeho zákonníka).

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako "odvolací súd") na odvolanie žalobcu rozsudkom zo dňa 27. októbra 2021 sp. zn. 4Co/83/2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa v celom rozsahu s právnym záverom súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žalobou uplatneného nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a vysporiadal sa i s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 2, 3 CSP). Odvolací súd poukázal na ustanovenie § 47a Občianskeho zákonníka, upravujúce právne následky nezverejnenia povinne zverejňovanej zmluvy, ktorým je fikcia obdobná ustanoveniu § 47 Občianskeho zákonníka. Ministerstvo obrany je subjektom, ktorý síce v zmysle § 5a ods. 7 zákona o slobode informácií bol povinný zaslať zmluvu bezodkladne na zverejnenie Úradu vlády Slovenskej republiky, no tento orgán verejnej moci zmluvu nezverejňuje a nemožno konštatovať, že i v prípade jej zaslania na zverejnenie, by k zverejneniu v zákonom požadovanej lehote troch mesiacov od jej uzatvorenia bezpochyby došlo. Nemožno opomenúť ani ustanovenie § 47 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s ním aj nutnosť rozhodnutia príslušného katastrálneho úradu o povolení vkladu do katastra nehnuteľností. Ministerstvo obrany povinne zverejňované zmluvy nezverejňuje a nepredloženie uzavretej a ministerstvom financií schválenej zmluvy, na zverejnenie, bol oprávnený žalobca sanovať postupom smerujúcim k zverejneniu kúpnej zmluvy v Obchodnom vestníku (§ 5a ods. 10 zákona o slobode informácií), ktorý postup prislúcha ktorémukoľvek účastníkovi povinne zverejňovanej zmluvy, pričom žalobcom tvrdená skutočnosť ohľadom jeho dopytu na ministerstve bola podľa názoru odvolacieho súdu irelevantná, keďže relevantnú právnu možnosť, danú mu zákonom o slobode informácií, nevyužil.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť, ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zmenil

rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie, alternatívne zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa názoru žalobcu vykazuje znaky arbitrárnosti a nereaguje na ním vznesené námietky v odvolaní. Nesprávne právne posúdenie vzhladol žalobca vo výklade ustanovenia § 5a ods. 7, 10 zákona o slobode informácií, teda v posúdení či žalobca mal povinnosť v zmysle § 5a ods. 10 zákona o slobode informácií podať návrh na zverejnenie zmluvy v Obchodnom vestníku, ak ministerstvo obrany ako správca majetku porušilo svoju povinnosť podľa § 5a ods. 7 zákona o slobode informácií a nezaslalo úradu vlády predmetnú zmluvu na zverejnenie do centrálneho registra povinne zverejňovaných zmlúv, resp. či v dôsledku nesplnenia si povinnosti ministerstva obrany ako povinnej osoby, mohlo dôjsť k vzniku škody v podobe negatívnych dôsledkov v zmysle § 47a Občianskeho zákonníka.

6. Odvolací súd podľa žalobcu postavil na jednu úroveň zákonnú povinnosť ministerstva obrany, oproti právnej možnosti žalobcu podať návrh na zverejnenie zmluvy v Obchodnom vestníku. V kontexte uvedeného poukázal žalobca na oznámenie ministerstva obrany zo dňa 22. 04. 2014, že zmluva bola predložená na zverejnenie 17. 03. 2014, k čomu ale nedošlo. Žalobca teda postupoval preventívne, keď sa dopytoval ohľadom zverejnenia zmluvy, ktorou skutočnosťou sa odvolací súd nezaoberal. Ak by žalobca aj využil svoje právo v zmysle § 5a ods. 10 zákona o slobode informácií, žalovaná vo vyjadrení k žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, spôsobenej nesprávnym úradným postupom uviedla, že pri prevode majetku štátu v zmysle katastrálneho zákona, je povinnou prílohou k návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností okrem iného aj potvrdenie o zverejnení kúpnych zmlúv, v centrálnom registri zmlúv vedených Úradom vlády Slovenskej republiky. Bez potvrdenia o zverejnení zmluvy v centrálnom registri zmlúv, nemohlo dôjsť k prevodu nehnuteľnosti. Odvolací súd nesprávne právne interpretoval zákon, že konanie žalovanej, porušujúce zákon, je správnym úradným postupom. Ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu žalovanej, zmluva by bola platná a účinná. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto spočíva v nesprávnom právnom posúdení otázky, ktorá doposiaľ dovolacím súdom riešená nebola.

7. V dovolaní namietal žalobca aj odklon odvolacieho súdu od ustálenej judikatúry, týkajúcej sa výkladu ustanovenia § 47 Občianskeho zákonníka, v súvislosti ustanovením § 47a Občianskeho zákonníka, upravujúceho zákonný dôsledok nezverejnenia povinne zverejňovanej zmluvy, ktorým je fikcia obdobná § 47 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie správy katastra nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam podľa § 47 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného vyplýva, že návrh na vklad možno podať aj po uplynutí troch rokov od uzatvorenia zmluvy bez toho, aby sa aplikovalo ustanovenie § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie o povolení vkladu nie je rozhodnutím o účinnosti zmluvy, ale len predpokladom pre vykonanie vkladu. Žalobca poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 201/96 a sp. zn. I. ÚS 331/98, Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/3236/2006, ako i rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/184/2005 a sp. zn. 2Cdo/196/2005.

8. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietnuť, prípadne ako nedôvodné zamietnuť. Žalobcom tvrdené nesprávne právne posúdenie, či deklarovaná nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, podľa jej názoru nezakladajú vady zmätočnosti. Žalobca neoznačil procesné pochybenia, ktorých sa mal súd nižšej inštancie dopustiť a ktoré by boli spôsobilé, aby dovolací súd mohol prijať záver, že súd nižšej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľom vymedzená právna otázka nie je relevantnou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia jednoznačne uviedol, že postupom žalovanej vo vzťahu k predmetnej kúpnej zmluve (tým, že zmluvu nedala v zákonnej lehote na zverejnenie a následne ponukové konanie zrušila) sa nedopustila konania, ktoré by bolo možné považovať za nesprávny úradný postup, zakladajúci jej zodpovednosť v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Ministerstvo obrany vo vzťahu k predmetu ponukového konania vystupovalo ako správca majetku štátu, ktorý vykonáva správu majetku štátu vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť. V predmetnej veci nie je preto možné vyvodiť zodpovednosť štátu za škodu

spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone tejto moci, keďže vzťah medzi žalobcom a ministerstvom obrany bol vzťahom horizontálnym, čiže občianskoprávnym záväzkovým vzťahom, v rámci ktorého sa autoritatívne nerozhodovalo o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach žalobcu. Správca majetku štátu spravuje v zákonných intenciách štátny majetok formou výkonu základných oprávnení, tvoriacich obsah vlastníckeho práva štátu a štát nemôže zodpovedať za činnosť správcu majetku štátu. Ministerstvo obrany ako správca majetku štátu, nevykonáva zákonom zverenú správu majetku štátu ako orgán verejnej moci pri jej výkone. Z uvedeného vyplýva aká relevantná otázka bola v konaní riešená a od ktorej záviselo rozhodnutie vo veci.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len "dovolací súd" alebo "najvyšší súd") príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti.

12. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

13. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd v tejto súvislosti už konštantne uvádza, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

14.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017,

3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto na základe v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10, 9Cdo/248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Dovolací súd ďalej skúmal, či došlo k žalobcom namietanej procesnej vade riadne nezdôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu, ale túto v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

18. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej authority k zabezpečeniu spravodlivosti.

19. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov, s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky musia pritom dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

20. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v prejednávanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil.

21. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a stotožnil sa s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia. Je potrebné uviesť, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393

CSP.

22. Odvolací súd považoval za vecne správny záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní splnenia podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, keďže ministerstvo obrany konalo ako správca majetku štátu v danom vzťahu (nie ako orgán verejnej moci pri výkone verejnej moci), vykonávajúci správu majetku štátu vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť (porov. odsek 29. a 30. rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie odsek 33. až 35.). Z dôvodu neexistencie nesprávneho úradného postupu, súdy nižšej inštancie konštatovali aj nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody (výškou škody sa preto ani nezaoberali). Odvolací súd v podrobnostiach poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Poskytol zrozumiteľnú odpoveď na podstatné argumenty žalobcu v odvolaní, a to vzhľadom na primárny dôvod zamietnutia žaloby (nepreukázanie nesprávneho úradného postupu, keďže ministerstvo obrany v danom právnom vzťahu konalo ako správca majetku štátu, nie ako orgán verejnej moci pri výkone verejnej moci). Nebolo preto právne významné zaoberať sa ďalšou odvolacou argumentáciou žalobcu, vzhľadom na primárny dôvod zamietnutia žaloby (žalobca nedôvodne namietal nevysporiadanie sa so všetkými v odvolaní uvádzanými dôvodmi, ako i okolnosťou dopytu žalobcu ohľadom zverejnenia zmluvy).

23. Dovolací súd nezistil, že by v posudzovanej veci išlo o prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnia aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobcu.

24. Nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v článku 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 336/2019). Svojvôľa (arbitrárnosť) sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách: ako procesná svojvôľa, teda hrubé alebo opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov, upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo ako hmotnoprávna (meritórna) svojvôľa, teda extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide aj vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo nebol daný prípad.

25. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok. Preto skutočnosť, že žalobca sa s názormi súdov oboch inštancií nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti súdnych rozhodnutí. Je tiež vylúčené namietat nesprávne právne posúdenie cez zmätočnosť vadu (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Aj podľa názoru ústavného súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súdu uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP

nezistil, preto je dovolanie žalobcu v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

27. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP dovolací súd skúmal, či žalobca v dovolaní identifikoval takú právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (riešenie, ktorej viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), či vymedzil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré žiada nesprávnosť právneho riešenia odvolacieho súdu. Len s obsahom rozhodnutia odvolacieho súdu korešpondujúce označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), alebo či táto otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) alebo či je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP).

28. Meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu, z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, predchádza preskúvanie predpokladov prípustnosti dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tejto právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienok dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustným dovolacím dôvodom a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, musí mať zreteľne charakteristické znaky.

29. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má teda len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 433 a § 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

30. V posudzovanej veci v rámci dovolacieho konania bolo potrebné podľa dovolateľa vyriešiť zásadnú právnu otázku spočívajúcu v tom, či žalobca mal povinnosť v zmysle § 5a ods. 10 zákona o slobode informácií podať návrh na zverejnenie zmluvy v Obchodnom vestníku, ak žalovaná ako správca majetku štátu porušila svoju povinnosť podľa § 5a ods. 7 zákona o slobode informácií, dať zmluvu na zverejnenie do centrálneho registra zmlúv, vedeného Úradom vlády Slovenskej republiky, respektíve či v dôsledku nesplnenia uvedenej povinnosti žalovanej ako povinnej osoby, mohlo dôjsť k vzniku škody v podobe negatívnych dôsledkov zrušenia zmluvy v zmysle § 47a Občianskeho zákonníka.

31. K vymedzenej otázke dovolateľ uviedol, že nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu spočíva v tom, že postavil na jednu úroveň zákonnú povinnosť žalovanej dať zmluvu na zverejnenie do centrálneho registra zmlúv (§ 5a ods. 7 zákona o slobode informácií) a právnu možnosť žalobcu podať návrh na zverejnenie zmluvy v Obchodnom vestníku (§ 5a ods. 10 zákona o slobode informácií), pričom v dôsledku tohto nesprávneho úradného postupu žalovanej, žalobca nenadobudol vlastnícke právo k predmetu ponukového konania.

32. Najvyšší súd konštantne uvádza vo svojich rozhodnutiach, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z uvedeného vyplýva rozsah, ale aj obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Dovolací dôvod preto dovolateľ musí vymedziť tak, že uvedie ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

33. V nadväznosti na uvedené nemôže byť v tomto smere postačujúce (keďže dovolací súd je viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu), aby namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ vysvetlil, prečo z jeho pohľadu zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na riešenie právnej otázky, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, čo v posudzovanom dovolaní absentovalo.

34. Žalobcom podané dovolanie vychádza z naplnenia skutkovej podstaty pre uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, spočívajúcej v nesprávnom úradnom postupe ministerstva obrany, nerešpektovaním ustanovenia § 5a ods. 7 zákona o slobode informácií (zaslať zmluvu na zverejnenie do registra povinne zverejňovaných zmlúv, vedeného Úradom vlády Slovenskej republiky), v dôsledku čoho malo dôjsť k vzniku škody, ktorej žalobca nemohol predísť využitím právnej možnosti podľa § 5a ods. 10 zákona o slobode informácií, podaním návrhu na zverejnenie zmluvy v Obchodnom vestníku.

35. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie, vyplýval právny záver (ods. 29. a 30.) o nepreukázaní splnenia podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu, spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, keďže ministerstvo obrany konalo ako správca majetku štátu v danom vzťahu, nie ako orgán verejnej moci pri výkone verejnej moci. Súd nižšej inštancie konštatovali, že ministerstvo obrany vo vzťahu k predmetu ponukového konania vystupovalo ako správca majetku štátu a podstatou správy majetku štátu je súhrn oprávnení a povinností, ktoré má správca k jemu zverenej časti majetku štátu. Ten predstavuje právo správy, ktoré je odlišné od vlastníckeho práva štátu, je však s ním nerozlučne spojené. Správca je oprávnený vykonávať vlastnícke právo štátu v medziach zákona (správa majetku štátu je právnou formou výkonu základných oprávnení, tvoriacich obsah vlastníckeho práva štátu, t. j. vec držať, užívať ju a nakladať s ňou). Správca majetku štátu vykonáva správu majetku štátu vlastným menom a na vlastnú zodpovednosť (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2008 sp. zn. 3MCdo/17/2007). Preto nemožno považovať za nesprávny úradný postup zakladajúci zodpovednosť podľa ZoZŠ, ak ministerstvo obrany, po uzavretí kúpnej zmluvy so žalobcom, nezaslalo predmetnú kúpnu zmluvu na zverejnenie do registra povinne zverejňovaných zmlúv, vedeného Úradom vlády Slovenskej republiky a zrušilo ponukové konanie na predmet kúpy, keďže vystupovalo v pozícii správcu majetku štátu, ktorý plne disponuje a nakladá so zvereným majetkom štátu (zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu ukladá správcovi len povinnosť nakladať so zvereným majetkom hospodárne).

36. Žalobca v dovolaní teda neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť uvedeného právneho posúdenia odvolacím súdom, založeného na závere, že štát podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, nezodpovedá za činnosť správcu majetku štátu a vzťah medzi žalobcom a ministerstvom obrany bol občianskoprávnym vzťahom (v rámci ktorého nebolo autoritatívne rozhodované o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach žalobcu).

37. Odvolací súd nezaložil svoj právny záver o zamietnutí žaloby na nevyužití právnej možnosti žalobcu, podať návrh na zverejnenie predmetnej zmluvy v Obchodnom vestníku (§ 5a ods. 10 zákona o slobode informácií). Nie všetky právne otázky, ktoré konajúci súd rieši sú relevantnými právnymi otázkami, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie konajúceho súdu vo veci. Súd nižšej inštancie v posudzovanej veci skúmali, v súvislosti s dotknutým ustanovením zákona o slobode informácií (§ 5a ods. 7), aj možnosť druhej zmluvnej strany (žalobcu) v prípade, ak zmluva nie je zverejnená v zákonom stanovenej dobe, so záverom, že obidve zmluvné strany by mali byť aktívne pri zverejňovaní zmlúv (čím bol potvrdený záver o občianskoprávnom záväzkovom vzťahu medzi žalobcom a ministerstvom obrany, ako správcom majetku štátu, nie orgánom vykonávajúcim verejnú moc).

38. Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľom vymedzená právna otázka nepredstavuje právnu otázku, od vyriešenia ktorej by záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a v odôvodnení dovolacieho dôvodu absentuje uvedenie, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia právnej

otázky, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. V dôsledku toho nebol naplnený ani predpoklad prípustnosti dovolania, že odvolací súd by nevyhnutne rozhodol inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom, ak by nastolená právna otázka bola rozhodnutá správne.

39. Dovolateľa zaťažovala povinnosť predložiť najvyššiemu súdu relevantnú právnu argumentáciu, ktorej opodstatnenosť, respektíve neopodstatnenosť, v nadväznosti na kľúčové právne závery odvolacieho súdu, má posudzovať v rozhodnutí o dovolaní. (porov uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/74/2020). Dovolací súd opätovne zdôrazňuje, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

40. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, respektíve v konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú súvis s rozhodovaným sporom. Dovolateľ, aby mohol byť v dovolacom konaní úspešný, (v ponímaní posúdenia ním namietaného právneho posúdenia dovolacím súdom), musí relevantným spôsobom (t.j. spôsobom predpokladaným v § 432 ods. 2 CSP) spochybníť v dovolaní nosnú právnu argumentáciu, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie, k čomu v posudzovanej veci nedošlo.

41. Meritórny dovolací prieskum preto nebolo možné uskutočniť, keďže obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania, zvolenej v civilnom sporovom poriadku, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup odvolacieho súdu by v takom prípade porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

42. Z dôvodu, že žalobca v dovolaní neidentifikoval právnu otázku podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby), neprichádzal do úvahy meritórny prieskum, či sa odvolací súd pri jej riešení neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Súd nižšej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberali aj právnymi následkami nezverejnenia povinne zverejňovanej zmluvy podľa § 47 a ods. 4 Občianskeho zákonníka (ak sa do troch mesiacov od uzavretia zmluvy alebo od udelenia súhlasu, ak sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, zmluva nezverejnila, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo), s uvedením účelu nastavenia dôsledkov nezverejnenia zmluvy. Odvolací súd však nezaložil svoj právny názor na výklade ustanovenia § 47 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri zmluve ku ktorej je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, ak sa návrh na rozhodnutie tohto orgánu nepodal do troch rokov od jej uzavretia, platí, že účastníci od zmluvy odstúpili (dovolateľ argumentoval poukazom na ustanovenie § 47a Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje zákonný dôsledok nezverejnenia povinne zverejňovanej zmluvy, ktorým je fikcia obdobná ustanoveniu § 47 Občianskeho zákonníka). Závery odvolacieho súdu (v odsekoch 27. až 29., 32., 33., 36. až 38., 40. tohto rozhodnutia) sa preto vzťahujú aj na žalobcom uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP týkajúci sa nesprávnej interpretácie ustanovenia § 47 Občianskeho zákonníka.

43. Vzhľadom na vyššie uvedené v tejto časti bol daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

44. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, z dôvodu nepreukázania vzniku týchto trov.

45. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.